

AHMED RIDVAN'IN İSKENDER-NÂMESİNDEKİ OSMANLI TARİHİ (NUSRET-NÂME-İ OSMÂN) BÖLÜMÜ

DR. İSMAİL ÜNVER

Ahmed Rıdvan XV. yüzyıl şairidir. Sehî¹, Lâtîfî², Hasan Çelebi³ tezkirelerinde, Abdurrahman Hıbrî'nin *Enisü'l-Müsâmirin*⁴ adlı eserinde, *Mecelletü'n-Nisâb*'da⁵, *Sicill-i Osmânî*'de⁶, W.Pertsch *Berlin ve Gotha Kataloglarında*⁷, *Kâmûsu'l-A'lâm*'da⁸ şairden söz edilmektedir. Günümüzde ise, A.S.Levend, şair hakkında üç makale yayımlayarak, Rıdvan'ın üç eserini bilim dünyasına tanıtmıştır⁹. Aynı yazar, *Gazavât-nâmeler*¹⁰ ve *Türk Edebiyatı Tarihi*¹¹ adlı kitaplarında da Rıdvan'dan söz etmiştir.

Tezkirelerin verdikleri bilgilerden, "zeâmet" sahibi bir bey olduğunu anladığımız A.Rıdvan'ın, II.Bayezid döneminin başında defterdar olduğunu, mülkünün H.890/M.1485 yılından başlayarak kayıtlara geçtiğini, H.925/M.1519 ve H.935/M.1528 kayıtlarının ise, adının yanında "Tütünsüz" lakabı da kullanılarak yazıldığı M.Tayyib Gökbilgin'in

1 Sehî, *Hest-Behîst*, İst., 1325, s.36.

2 Latîfî, *Tezkiretü's-Şu'arâ*, İst., 1314, s.88.

3 Hasan Çelebi, *Tezkiretü's-Şu'arâ*, DTCF.Ktp., N.Aktuç, No.9, v. 52a.

4 Abdurrahman Hıbrî, *Enisü'l-Müsâmirin fi Târih-i Edirne*, DTCF.Ktb., İ.Sâib, No. 5200, v.69 b.

5 Müstakîmzâde, *Mecelletü'n-Nisâb*, Süleymaniye Ktp., Hâlet Ef., No.628.

6 Mehmed Süreyya, *Sicill-i Osmânî*, C.I, s.198.

7 W.Pertsch, *Die Handschriften-Vefzeichnisse Der Königlischen zu Berlin*, Berlin, 1889.

8 Şemseddin Sâmî, *Kâmûsu'l-A'lâm*, C.I, s.799.

9 A.S.Levend, *Ahmed Rızvan'ın İskender-nâme'si*, TD. S. 3, 1951; *Ahmed Rızvan'ın Leylâ vü Mecnûn'u*, TD., S. 7, 1952; *Ahmed Rızvan'ın Hüsrev ü Şirin'i*, TDAY, 1966.

10 A.S.Levend, *Gazavât-nâmeler ve Mihaloğlu Ali Bey'in Gazavât-nâmesi*, TTK. yayını, Ank., 1956.

11 A.S.Levend, *Türk Edebiyatı Tarihi*, TTK.yayını, Ank., 1973.

kitabından¹² anlaşılmaktadır. Yine aynı kitapta¹³ Ahmed Beg'in, **Ahmed Fakih** öbür adıyla Eceköy'ü H.888 /M.1483'te evlathk vakfi yapmasıyla ilgili Arapça vakfiyesi bulunmaktadır.

*Türk Edebiyatında Manzum İskender-nâmeler*¹⁴ adlı çalışmamızda, Şairin *İskender-nâme*'sini Ahmedî'nin *İskender-nâme*'si ve Hayâtî'nin *İskender-nâme*'si diye bilinen yazma ile karşılaştırmıştık. Bu karşılaştırma sonunda, Rıdvan'ın küçük değişikliklerle Ahmedî'yi izlediği ve Hayâtî'nin olduğu sanılan *İskender-nâme*'nin, Rıdvan'ın eserindeki "mahlas"ların değiştirilerek Hayâtî'nin eseri gibi gösterilmek istendiği sonucuna varmıştık¹⁵.

Rıdvan'ın *İskender-nâme*'sinin en önemli yanı, Osmanlı tarihinden söz eden "Nusret-nâme-i Osmân" bölümüdür¹⁶. Bu konuya A.S. Levend de değinmiştir¹⁷.

Bilindiği gibi Ahmedî'nin *İskender-nâme*'sindeki "Osmanlı tarihi" bölümünden daha önce söz edilmiş ve bu bölüm yayımlanmıştı¹⁸. Ahmedî, burada Sultan Alaüddin'in Gündüz Alp, Ertuğrul ve Gök Alp'i yanına alıp, Konya'dan Sultanönüne gelişinden başlayarak, eserini sunduğu Emir Süleyman dönemine kadar geçen olayları verir¹⁹.

Rıdvan, eserinin bütününde olduğu gibi "Nusret-nâme-i Osmân" bölümünde de I. Bayezid döneminin sonuna kadar, küçük ayrılıklarla, Ahmedî'yi izlemiştir. İki şair arasındaki ayrılıklar aşağıda gösterilmiştir:

12 M.Tayyip Gökbilgin, *XV-XVI. Asırlarda Edirne ve Paşa Livasındaki Has, Mukataa, Mülk ve Vakıflar*, İst., 1952, s.390

13 M.Tayyip Gökbilgin, aynı kitap, Vakfiyeler bölümü, s.280.

14 İ.Ünver, *Türk Edebiyatında Manzum İskender-nâmeler*, (doktora tezi, 1975) basılmadı, DTCF. Ktp., No.205.

15 İ.Ünver, aynı yer, s.322-346.

16 A.Rıdvan, *İskender-nâme*, DTCF.Ktp., M.Çon, B.20, v.328b-350a.

17 A.S.Levend, *Ahmed Rıdvan'ın İskender-nâmesi*, TD., S.3, 1951; *Gazavât-nâmeler*, TTK, Ank., 1956.

18 T.Jozef, *Milli Tettebbu'lar Mec.*, C.II, S.4; N. Asım, TOEM., cüz I, nisan 1926; N.S.Banarlı, *Dâsîitân-ı Tevârih-i Mülûk-i Al-i Osmân...*, *Türkiyat Mec.* C.VI'dan ayrışması, İst., 1939 (Tenkidi için bkz. A.H.Erzi, *TTK.Belâten*, C.IV, S.13; F.Abdullah, *Ülkü Mec.*, C.XIII, S.76; A.Ateş, *Türkiyat Mec.* C.VII-VIII.); N.Atsız, *Osmanlı Tarihleri*, İst., 1949; H.İnalçık, *The Rise of Ottoman Historiography, Historians of The Middle East*, Bristol, 1964.

19 N.S.Banarlı, aynı yer, s.63-87.

Ahmedî'nin sözünü ettiği Gündüz Alp ve Gök Alp'i Rıdvan anmamıştır²⁰. Sultan Alâüddîn'in, kızını Ertuğrul'a vermesi, bu evlilikten Osman'ın doğduğu konusunda verilen bilgiler ise, Rıdvan'da geçmektedir²¹.

Ahmedî, Osman Gazi'nin **Bilecik**'i, **İnegöl** ve **Köprühisar**'ı aldığı, **Bursa** ve **İznik**'i kuşattığını; fakat buraları alamadan öldüğünü bildirir²². Rıdvan ise, **Bilecik** ile on iki kaleyi aldığı, **Bursa**'yı kuşattığını söylemekle yetinir²³.

Orhan Gazi dönemi anlatılırken iki şair arasındaki tek ayrılık, Rıdvan'da **İpsala**'nın Süleyman Paşa tarafından alınışının söylenmemesidir²⁴.

Sultan I. Murad dönemi anlatılırken Ahmedî'de anılan, **Ankara**'nın alınışı ve **Çandarlı Halil** hakkında söylenenlerle, kardeşlerinin Murad'a düşmanlık etmeleri ve bu yüzden öldürülmeleri²⁵, Rıdvan'da hiç geçmez.

I. Bayezid dönemi anlatılırken, iki şair arasındaki ayrılıklardan birisi Rıdvan'ın **Şam** seferinden söz etmemesidir²⁶. İkincisi ise, Rıdvan'ın Timur'u hiç anmamasıdır²⁷. Üçüncü ayrılık ise, Ahmedî'nin **Şeyh Efendi** diye sözünü ettiği **Şeyh Ramazan**'ın²⁸, Rıdvan'da bulunmayışıdır.

Yukarıda gösterilen ayrılıklar dışında, iki eser arasındaki beraberlik burada son bulmaktadır. Ahmedî, I. Bayezid'den sonra, Emir Süleyman'ın yalnızca adını anar, onu yüceltir, ömrü yeterse Emir Süleyman'ı anlatan bir kitap yazacağını bildirerek, *İskender-nâme*'nin "Osmanlı Tarihi" bölümünü bitirir²⁹. Buna karşılık Rıdvan, yaşadığı dönemdeki tarih anlayışına uyarak, Emir Süleyman'dan hiç söz etmez. Bayezid'den sonra I. Sultan Muhammed Han'a geçer³⁰.

20 N.S.Banarlı, aynı yer, s.65.

21 Rıdvan, *İskender-nâme*, aynı yazma, v.329b-330a.

22 N.S.Banarlı, aynı yer, s.67.

23 Rıdvan, *İskender-nâme*, aynı yazma, v.330 b.

24 N.S.Banarlı, aynı yer, s.72.

25 N.S.Banarlı, aynı yer, s.74-75.

26 N.S.Banarlı, aynı yer, s.83.

27 N.S.Banarlı, aynı yer, s.84.

28 N.S.Banarlı, aynı yer, s.81.

29 N.S.Banarlı, aynı yer, s.84-87.

30 Rıdvan, *İskender-nâme*, aynı yazma, v.340a.

Rıdvan'ın *İskender-nâme*'sindeki "Osmanlı Tarihi" bölümünün bundan sonrası, anlatım bakımından Ahmedî'nin etkisi altında bulunmakla birlikte, Ahmedî'nin bıraktığı yerden II. Bayezid döneminde **Moton** ve **Koron**'un alınmasına kadar geçen tarih olaylarını, kalın çizgileriyle, vermesi bakımından önem taşımaktadır.

Bu bölümde, padişahlar kahramanlıkları, adaletli oluşları, cömertlikleri vb. yönleriyle övülmüşler, zamanlarında yapılan savaşlara kısaca yer verilmiştir. Her padişah döneminde anılan tarih olaylarını aşağıda sunuyoruz.

I. Sultan Muhammed Han³¹: **Eflak, Boğdan** ve **Sırbistan**'dan haraç alındı.

II. Sultan Murad Han³²: **Sırbistan** ve **Eflak**'ı aldı. **Engürus**'u yenip, **Kazımır**'i öldürdü. **Semendire** ile on kaleyi, **Novabirde**'yi, **Alacahisar**'ı, **Mora** ve **Arnavud**'u aldı. Otuz üç yıl hüküm sürdü ve öldü.

II. Sultan Muhammed Han³³: Önce **Karaman** üstüne yürüdü. Ondan özür dileyip **Karaman**'ın yarısını verdiler. Anlaşıp, geri döndü. İki yıl sonra **İstanbul** üzerine yürüdü. Yedi yüz bin askeri vardı. Mancıklar kurup toplar attılar, karadan gemiler yürüttüler ve **İstanbul**'u aldılar. Ertesi yıl **Mora**'yı aldı. Ertesi yıl **Kostamonu** ve **Sinop**'u aldı, oradan **Trabzon**'a gidip, orayı kuşattı ve aldı. Ertesi yıl **Eflak**'ı aldı. Aynı yıl **Midilli**'yi aldı. Sonra **Karaman**'ın tamamını ve **İğriboz**'u aldı. Bir süre sonra **Uzun Hasan**'ın ayaklanma haberi duyuldu. Onun üzerine yürüdü. Savaş sonunda **Uzun Hasan** yenilip kaçtı. Oğlu **Zeynel** yakalanıp başı kesildi. Padişah **Uzun Hasan**'ın ardından gitmedi. Tahına oturdu, ömrünün sonlarına doğru ibadete başladı. Otuz üç yıl saltanat sürdü ve öldü.

II. Sultan Bayezid Han³⁴. Padişahın adaleti, iyi huyluluğu ve cömertliği anlatıldıktan sonra, şair kendisinden söz eder. Değersiz kaldığı ve kimsenin beğenisini kazanamadığı bir sırada Bayezid'in desteğini gördüğünü ve Padişahın kendisini şûir yazmağa yönelttiğini bildirir. Sonra, Padişah'ın ülkesinde adaleti sağlayıp, savaşmak istediğini söyler ve seferlerini anlatmaya başlar: Önce **Boğdan**'a elçi gönderip,

31 Rıdvan, *İskender-nâme*, aynı yazma, v.340a-340b.

32 Rıdvan, *İskender-nâme*, aynı yazma, v.340b-342a.

33 Rıdvan, *İskender-nâme*, aynı yazma, v.342a-345b.

34 Rıdvan, *İskender-nâme*, aynı yazma, v.345b-350a.

kale anahtarını ister. Vermemeleri üzerine, askerini toplar, **Kili** ve **Akkirman**'ı almağa gider. Üç yüz yetmiş bin askerden başka, yirmi bin yeniçeri, otuz-kırk bin azap ve sayısız kapıkulu vardır. Önce **Kili**'yi aldı, oradan **Akkirman**'a yürüdü. Orayı da aldı ve dönüp, tahtına oturdu. Yine bir gün savaşmak istedi. Askerini topladı, **İnebahtı** kalesini aldı ve tahtına döndü. **Moton**'u almayı düşündü. Bunun üzerine yine asker topladı. Gemiler yaptırdı. Gemilere yüz bin asker koydu ve deniz yolundan gönderdi. Padişah **Moton**'a vardı, orayı da aldı. Şair burada, kendisinin de savaşa katıldığını, yedi arkadaşıyla kaleye çıkıp, düşmanla dövüştüğünü, sonunda kale burcuna bayrak diktiğini; fakat çekemeyenlerin, **Rıdvan**'ın kaleye izinsiz girdiğini söyledikleri için, Padişahın başışından yararlanamadığını bildirir. II. Bayezid sonra **Koron** üzerine yürür, orayı da alır, haraca bağlar. **Rıdvan**, II. Bayezid'in sağlığı ve devletinin devamı için dua ederek "Nusret-nâme-i Osman" bölümünü bitirir. Tamamı 465 beyit olan bu bölümün metnini aşağıda veriyoruz:

NUSRET-NÂME-İ OSMÂN*

Söylegil iy 'andelib-i ter-suhan
Gel gine keşf it bu rāz-ı gaybı sen

Çün deķāyık sırrına irdi sözüñ
'Üdveş pür-süz ola lā-büd sözüñ

Çünkü şāfidür dilün iy cān-ı pāk
Zühreden sözüñ gerekdür süznāk

Sözlerün çün kim cevāmi'dür senün
Pes gerek künc-i şavāmi' meskenün

5 Aḥmed-i Rıdvān şeker-güftārdur
Sözleri çün lü'lü'-i şhvārdur

Sözlerin 'Atṭār iderse istimā'
Bī-gümān ḥünkār ile ider semā'

İşbu sözler cān ile dilden gelür
Böyle şanmañ ki'āb ile gilden gelür

* Vezin: Fā'ilātün/Fā'ilātün/Fā'ilün.

4 künc-i: metinde, "genc-i"

- Bu söze didi felekler âferîn
 Hem melekler kıldı 'ıkd-i hür-ı 'ıyn
 Çünkü var şimdi kelâma kudretüñ
 Söze başla yitdügince kuvvetüñ
- 329 a 10 Ola bir dem şöyle hāmüş olasın
 Tâ kıyâmet deng ü bi-hüş olasın
 Tutıla nuṭkuñ kalasın bi-meded
 İşidilmeye kelâmuñ tâ ebed
 Gine 'Osmānilerüñ ahvâlini
 Şerh idelüm her birinüñ hâlini
 Âl-i 'Osmâni diyelüm ser-be-ser
 Her birisi şan 'Ömerdi dâdger
 Cümlesi ehl-i vilâyet gâziler
 Kamusu sâhib-kerâmet gâziler
 Öñ gelenden soñ gelen yigdür tamâm
 Bu kelâmum 'âkil añlar ve's-selâm
 Enbiyâdan soñra geldi Muştafâ
 Cümlesinüñ fahrıdur ol müctebâ
 Anda hatm oldı nübüvvet hem kelâm
 Enbiyâya pişvâdur ol imâm

ZİKR-İ SİRET-İ SULTÂN 'ALÂÜDDİN RAHMETU'LLÂHİ 'ALEYH

- Bir gün ol Sultân 'Alâdın nâmver
 Gâziler hâli nolur diyü sorar
 Didiler gâzi olan olur sa'îd
 Dağı yig menzil bulur olsa şehîd
- 329 b 20 Gâzi olanlar Hâk'uñ ferrâşıdur
 Şirk çirkinden cihâni arıdur
 Gâziler şemşiridür Hâk'k'uñ yaqîn
 K'oldılar püşt ü penâh-ı ehl-i dîn

8 'ıkd-i hür-ı 'ıyn: metinde, "aıkd-i hür u 'ıyn".

Ol ki Hâk yolında olmışdur şehîd
 Âhiretde bî-gümân oldur sa'îd
 Hâk katında zinde anlardur kamu
 Milk içinde gine hanlardur kamu
 Pes heves eyledi kim ide cihād
 Kim gazâyile çığırda ol da ad

- 25 Leşkerin cem' eyleyüp girdi yola
 Ol şeh ile Alp Ertuğrul bile
 Pehlevānlar alp erenler bî-ķarār
 Gōgsini oķa gerenler bî-şümār
 Konya'dan Sultānōñi'ne geldiler
 Yitişüp ol mevzı'a cem' oldılar
 Kıldılar küffarı anda pāymāl
 Aldılar hādsüz ğanīmet gene ü māl
 Ol şehūñ katında bir kıız var idi
 Nesliyidi kendünūñ şaķlar idi

- 30 Viridi canı Ertuğrul'a kabın ile
 Hem düğünler eyledi āyın ile

- 330 a Toğdı bir oğlı anuñ 'Osmān benām
 Ğāziler ser-çeşmesidür ol hümām
 Tuğrul'a Sultān 'Alāüddīn mūdām
 Güyegüm diyü iderdi ihtirām
 Dirdi benden soñra bunlar ola şāh
 Tutuban Rūm'ı olalar pādişāh
 Hâk'dan olmışdur icāzet bunlara
 Hem virilmişdür kerāmet bunlara

ZİKR-İ ZUHÜR-I ERTUĞRUL

- 35 Kōpdı Ertuğrul cihānda nām-dār
 Kıldı dāyīm kāfir ile kārzār

23 zinde anlardur kamu: metinde, "zindedür anlar kamu."

32 'Alāüddīn: metinde, "'Alāiddīn"

Pâdişehler nesliyidi ol dilir
Döymez idi cengine bebr ile şîr

Aldı kâfirden hazâyin gene ü mâl
Leşker-i küffârı kıldı pâymal

Eyleyüp Tatar ile şulh u karar
Kâfire meşgûl idi leyl ü nehâr

Olmuş idi şavlet ile çün 'Ömer
Sâyesinden müşrik eylerdi hazer

40 Çünkü Tuğrul Şâh'a virdi Hâk zafer
Lâ-cerem Sultân 'Alâdın ol sefer

330 b

Geçmedi Sultânönî'nden ilerü
Anı ser-leşker diküp döndi girü

Ol sefer çok memleket feth eyledi
Her cihetden leşkerini toyladı

Anı kılmışdı ezelde Hâk sa'îd
Hâk yolında lâ-cerem oldu şehîd

ZİKR-İ ZUHÛR-I 'OŞMÂN

Âl-i Selçuk'un kızından mu'teber
Var idi bir oğlu şan kim şîr-i ner

45 Ol dilâver ad ile 'Oşmân idi
Şanasın 'adl ile Nüşîrvân idi

Atası yirine oldu milke şâh
Eyledi kâfirlerün milkin tebâh

Pâdişâh-aşl idi şoyın şoyladı
Nireye 'azm itdise feth eyledi

Her yaña kim çekdiyise ol çeri
Akın idüp kırdılar kâfirleri

Bilecükle on iki pâre hişâr
Aluban Bursa'yı kılmışdı hişâr

50 Nâgehân 'Oşmân'a Hâk 'azze ve cel
Almadın Bursa'yı irgürdi ecel

331 a

ZİKR-İ PÂDİŞAH ORHAN

Var idi bir oğlu adı Orhan
 Gidicek 'Osmân yirine oldu han
 Nâm u neng üzre kuşanmışdı kemer
 Gâziler içinde bulmuşdı zafer
 Her kaçan leşker çeküp sürse sipâh
 Rüzunu küffârün eylerdi siyâh
 Heybetinden düşman eylerdi gıriv
 Ol Süleymân idi küffâr idi div

55

'Avret ü oğlanların kılup esir
 Hep kıradı kâfiri bürnâ vü pîr
 Küşte-i ten ser-be-ser tıldı cihân
 Her tarafda cüy-ı hün oldu revân
 Oluban gâzilere Sübhân mu'ın
 Kâfir üzre gâlib oldu ehl-i dîn
 Kâfiri hep yirlerinden sürdiler
 Gâziler milk idinüben tırdılar
 İrdi dîn tâbişi tâ 'arşu'l-'ulâ
 İndi küfrün râyeti tahte's-serâ

60

Nirede bulındısa âşâr-ı şirk
 Anı tevhid âbı yudı şanki çirk

331 b

Ol zamândan kim Hâk emr itdi gâzâ
 Kıldılar bunlar ol emr üzre gâzâ
 Fetih idüp Orhan Gâzi çok hişâr
 Aldı hâdsüz memleket şehir ü diyâr

Memleketde olup Orhan pâdişâh
 Oldı dîn ehline ser-cümle penâh
 Hem yüceldi 'adl ile râyât-ı dîn
 Oldı sırr-ı Raḫmeten li'l-'âlemîn

65

Munşif idi ibni 'Osmân dâdger
 Cevherinde var idi 'adl-i 'Ömer
 'Adl idi 'âlemde dâyim pişesi
 Andan özge yoğ idi endişesi

Hem 'imāret cum'a bünyād eyledi
 Dağı biñ bir mescid ābād eyledi
 Nireye gönderdiyise ol çeri
 Kırdılar gāziler anda kāfiri
 Her ne kim rāy itdiyise geldi rāst
 Hāq müyesser kıldı her ne itse h'vāst

70 Her tarafından geldi aña māl u bāc
 Virdi kāfir begleri cümle hārāc

Leşkerine cümlesin baş itdi ol
 Kōmadı bir hābbe bağısladı ol

332 a

Gāziler kim aña olmuşdı gulām
 Her birisi bir melik oldu benām

Her ne kim aldı kelīsā vü deyir
 Mescid itdi ba'zısın dāru'l-hayır

Bursa'yı feth eyledi İznik ile
 Anlara beñzer niçe yirler bile

75 Gāzi Orhan Şāh idi pāk-i'tikād
 Bulmuş idi ehl-i fazl andan murād

Katına gelmişdi anuñ bir fakır
 Fakr elinden 'āciz ü hōr u hākır

Hem fezāyil ehliyidi pūr-vera'
 Yoğ idi tab'ında hırş ile tama'

Dirler idi ismine anuñ Sinān
 Şāh anı paşa idinmişdi inan

Ol sebebden manşubı a'lāyidi
 Adı halk içre Sinān Paşa'yidi

80 Pehlevān ser-dār idi Orhan Hān
 Gürzine döymezdi Sām-ı Nerrimām

Korçar idi atduğı oğdan kader
 Ejdehā kıldı rumhından hāzer

81 rumhından: metinde "remhinden"

- 332 b Çäker eylerdi şehâsı Hâtem'i
Mür iderdi kuvveti biñ Rüstem'i
- Rahmet idi mü'mine ol Pâdişâh
Âfet idi kâfire rûz-ı siyâh
Düşmiş idi Lâz'a andan velvele
Engürüs'a Lih ile hem zelzele
- ZİKR-İ SÜLEYMÂN PAŞA***
- 85 Var idi Orhan'ın oğlu bir cüvân
Adına beñzer Süleymân-ı zamân
Hem Süleymân idi hem paşayidi
Kadri 'âlî menzili a'lâyidi
Hâtim idi cüd ile ol şehriyâr
Rüstem-i Zâl idi kılssa kârzâr
Ahşen-i evşâf ile mevşûf idi
Ekrem-i ahlâk ile ma'rûf idi
Cehd ile eylerdi dâyim ictihâd
Tâ ölince eyleyeydi ol cihâd
- 90 Ol gâzânın bilmiş idi ecini
Hem gâzânın Hâk katında kâdrini
Atası gönderdi canı Rûmili'ne
Kim aqınlar şala kâfir iline
Kâfirün şehri ü hişârın hep yıka
Ol diyârı ser-be-ser oda yağa
- 333 a Hân'ın emriyle Hâk'ın taqdîrile
Rûmili'ne geçdi hoş tedbir ile
Eyledi anda gâzâlar bi-şümâr
Aldı hâdsüz kal'alar şehri ü diyâr
- 95 Ol kadar kâfirler ile kıldı ceng
Kırdı Rûs u Lâz ile Rûm u Fireng

82 Hâtem'i: metinde, "Hâtim'i."

*Bu başlık metinde "ZİKR-İ PÂDİŞÂH SÜLEYMÂN" biçiminde verilmiştir.

87 Hâtim: metinde, "Hâtim."

Cümle maşşüdını Hâk'dan buldı ol
Rümili'nde 'âli sultân oldu ol

Her tarafından aluban mâl ile bâc
Aldı kâfir illerinden çok harâc

Görmemişdi cengini çeşm-i sipihr
Âferîn kılmışdı aña mâh u mihr

Yire şokdı eyledi şirki nihân
'Âlem içre kıldı tevhîdi 'ayân

100 Biñ kelisâ yıkdı mescid eyledi
Anda dîn ehlini sâcid eyledi
Eyleyüp küffâr ile dâyim kıtâl
Cümle şirk ehlini kıldı pâymâl
Aldı Vize'yle Miğalkara'yı hem
Dağı niçe kal'aya dikdi 'alem

Kıldı kâfir leşkerin hõr u zebûn
Eyledi râyât-ı küfri ser-nigûn

333 b Ol cüvânuñ kuvvet-i şemşirile
Rümili taldı Hâk'uñ tekbirile

105 Anda kim olurdu kâfir milleti
Şimdi olmuşdur Muhammed ümmeti
'Âkıbet irişdi fermân-ı İlâh
Vardı Hâk'uñ emrine ol pâdişâh
Bu cihân olmuş durur bir reh-güzer
Bunda her kim geldise âhir gider
İsmi yirdür bulduğunu yir tamâm
Ger Süleymân ger Orhan iy hümâm
Sevgüsini dünyenüñ dilden gider
Bunu menzil şanma eylesin güzer

110 Kimleri mât itdi fikr eyle cihân
Kimleri fül-bend idüp kıldı nihân
Toprağın her zerresinden şor haber
Her biri bir mâh-rûdur sîm-ber

- 334 a 115 Kıdret ile naqşını hoş hoş yazar
 Hikmet ile 'âkıbet girü bozar
 Kahr u lutfın Hâlık'ın gördün 'ayân
 Emrile var oldu bu kevn ü mekân
 Nâle itdi oğlıcün Orhan Han
 Olmadı zaħmına merhem ol figân
 Bir zamândan soñra çerh-i âbgün
 Geh ser-efrâz itdi gâhî ser-nigün
 Oldı gündüz gice döndi mihr ü mâh
 Geldi rûz u hafta oldu sâl ü mâh
 Oldı geh faşl-ı hazân geh nev-bahâr
 Gâh leyl-i muzlim oldu geh nehâr
 İrdi Haq'dan va'de Orhan Han'a da
 Oldı sâkin ol da vîrân hânede
 Oluban otuz toquz yıl pâdişâh
 'Âkıbet kurdu İrem'de bârgâh

ZİKR-İ PÂDİŞÂH MURÂD HAN

- 120 Yirine geçdi anuñ Sultân Murâd
 Ol idi gâzilere cümle murâd
 'Âkil idi hoş-dirâyet ber-kemâl
 Ehl-i tedbîr idi hem zîbâ-cemâl
 Gönli alçaq himmeti gâyet bülend
 İrmemişdi kimseye andan gezend
 'Âm idi eltâfi nef'i çoğ idi
 Cevher-i tab'ında buhli yoğ idi
 Kaygusu yoğ idi dâyim şâd idi
 Bâr-ı gamdan servveş âzâd idi
 334 b 125 Aña kim irse fakîr ü ger garîb
 Himmetinde yitişürdi çok naşîb

113 kevn ü mekân: metinde, "kevn-i mekân".

117 Leyl-i muzlim: metinde, "Leyl ü muzlim."

122 gezend: metinde, "güzend."

Nice biñ üftādeye ıoldı dest-gır
 Kıldı çok yoħsulları bay u emır
 Nice düşmişler elini aldı ol
 Her birin yirden göge yitürdi ol
 Kimini kāmillerüñ itdi vezır
 Kimine sancağ virüp kıldı emır
 Pādişāh olan gerekdür dest-gır
 Kim gedā varsa aña ola emır

- 130 İrdi çün Sultān Murād'a taht u tād
 Engürüs u Rüs'dan aldı ħarāc
 'Ahd u nezr itdi k'ide dāyim ħazā
 Dāğ ura kāfirlere k'oldur sezā
 Ķatı kuvvetlüyidi ol nev-cüvān
 'Ādil idi hem dilr ü pehlevān
 Ol şecā'at vaşfıla mevşüf idi
 'Ālem içre 'adl ile ma'rüf idi
 Kılmış idi Ķayşer'i evvel zebün
 Aşmış idi beglerini ser-nigün
- 135 Engürüs'ün aluban önün şoñun
 Tutmış idi ħarb ile Sultānönü'n

335 a

MESĀF KerdEN-İ BĀ-ĶARAMAN

İdüp anuñla Ķaramanoğlı ceng
 Başıluban oldı bī-nāmūs u neng
 İster idi her ħarafdan ol meded
 Bu tazarru' birle dirdi yā Şamed
 Cem' idüp cümle Ķaraman leşkerin
 Dağı Tatar'ün dilr ü serverin
 Turgud'ı Bayburd'ı kamu Varsağ'ı
 Dirnedi ser-cümle ħarayı ağı

- 140 Çün işitdi bu işi Sultān Murād
 Göñlini kıldı tevekkül birle şād

İstemedi kimseden hergiz meded
 Anuñ için aña 'avn itdi Şamed
 Yıldırım bigi irişüp urdı darb
 Düşman ile eyledi şirâne harb
 Süñiler şındı uşandı tığ-i tiz
 Şanasın kim kopdı bu dem rüsteñiz
 Oldı Tatar u Karamanlu telef
 Kamusı şimşirine oldı 'alef

145 Kaçdı önince Karaman'uña şehi
 Eyledi Yezdân haķır ol eblehi

335 b Kıldı raht u bārgāhın cümle terk
 Kendünüñ miqdārını itmedi derk
 Anca begler oldılar anda helāk
 Kaldılar niçe cüvānlar zīr-i hāk

GAZĀ KERDEN-İ DİĞER BĀR

İşbu fetħi çünki gördi Şehriyār
 Eyledi cān ile şükr-i Kirdigār

Eyleyüp Rabbına hamd ile senā
 Kıldı envā'-ı taşadduķ bī-riyā

150 Çün Karaman işini kıldı tamām
 Girü 'azm itdi gazāya ol hümām

Nireye 'azm itdise buldı zafer
 Düşmanımı şırdı bī-tığ u teber

Oқыıdı şanasın peyk-i kazā
 Nireye yitişse kılurdı hebā

Likin ummazdı gazādan ol 'ıvaz
 İdinürdi Haķ rızāsını garaż

Anuñ için kāfiri şırdı müdām
 Gālib idi kāfir üstine tamām

155 Şartı çün kim tā'atuñ ihlāş olur
 Anuñ ile olsa tā'at hāş olur

336 a

Tâ'atından ol kişi bulur hayır
 Niyyetinde olmaya Hâk'dan gayır
 Gayr-ı Hâk kalbünde ger olsa eşer
 Olsardur fi'l-i hayruñ cümle şer
 Gayrısın cehd eyle gönlünden gider
 Şanma kim gayrı seveni Hâk sever

ENDER HAQİKAT-İ GAZÂ

Bu söz üzre bir hikâyet eydeyin
 Saña bir 'âlî rivâyet ideyin

160

Çün benî İsrâ'il'e ol dem Huzâ
 Emr kıldı k'ideler bunlar gazâ
 Kavm-i İmlâk idi düşman anlara
 Eylemişlerdi 'adâvet bunlara
 Kamusu lâkin bahâdur tîg-zen
 Her biri şimsîr-zen leşker-şiken
 Anlaruñ çün kim bu hâlin gördiler
 Ol sebebden havf idüp varmadılar
 Varup ol kavme gazâ itmediler
 Emrine Hâk'ın mu'tî' olmadılar

165

Lâ-cerem Hâk anlara kıldı gazâb
 Gördiler düşmanlarından çok ta'ab

336 b

Oldılar düşman elinden hep zebün
 Kaldılar hõr u zelil ü ser-nigün
 Nicesini ceng içinde kırdılar
 Çoğunu tutup esir eylediler
 Çün benî İsrâ'il'e irdi belâ
 Kaldılar bu mihnet ile mübtelâ
 Bunlara çün Hâk'dan irdi bu gazâb
 Bildiler kim terk-i emr oldu sebeb

170

İçlerinde bir nebî vardı 'azîz
 İsmiyidi Urmeyâ pâk ü temîz

169 İkinci dizenin başındaki "Bes" kelimesi fazla olduğu için metinden çıkartıldı.

- Yalvarup aña tazarru^c kıldılar
Ol nebiye zârı kılup didiler
Kim bize üftâdeyüz ol dest-gîr
İçümüzden birimiz eyle emîr
Kim biz anuñ buyruğını tutavuz
Haşmumuzdan intikâmı alavuz
Urmeyâ bu kavme didi iy sipâh
Ger birinüz içünüzden ola şâh
- 175 Emrine şâyet muṭî^c olmayasız
Varuban gine gazâ itmeyesiz
Didiler niçe itmeyevüz kârzâr
Hep yıkıldı kalmadı şehr ü diyâr
- 337 a Oglumuzla kızumuz oldu esîr
Kalmışuz dünyâda biz hôr u hâkîr
Dimediler yâd idüp Allâh için
Kim gazâ eyleyelüm Allâh için
Hâk yolında cânumuz terk idelüm
Gönlümüzde ışkıñı berk idelüm
- 180 Çünkü Hâkḳ'ın gayri düşe araya
Ol ihâdet Hâkḳ'a niçe yaraya
Ohsar ferhunde ol devletlü cân
K'ideler Hâk yolına anı revân
Anlara Tâlût'ı virdi Hâk emîr
K'ideler düşmanlar ile dâr u gîr
Taḡrı'nuñ emrine idüp inkiyâd
İdeler ol kavm ile varup cihâd
Lâ-cerem bir dem qarâr itmediler
Yürüyüp düşmanlarına gitdiler
- 185 Gidüben taḡ u bileñler aşdılar
Issı günde bir şuya yitişdiler
İrdi ol peygambere vahy-i Huzâ
K'içmesünler bu şudan eyle nidâ

- Ger içerlerse üç avuç içeler
Artuk içmeyüp o şuyı geçeler
- 337 b Ol kim ihlâş ehlidi çoğ içmedi
Buyruğundan ol nebînüñ geçmedi
Ol kişi kim i'tikâdı yoğ idi
İçdügi şu bî-nihâyet çoğ idi
- 190 Çok içenler cümle bîmâr oldılar
Cânlarından külli bîzâr oldılar
Ol şuyı çok içen oldu cümle süst
Az içen kişiler oldu ten-dürüst
Dillerinde yoğ idi şıdķ u şafâ
Oldılar ol derde lâ-büd mübtelâ
Üç yüz on üç kişi kalmışdı hemîn
Hâliş ü muhlişler idi pāk-dîn
Yüridiler isteyü Hâķ'dan meded
Didiler iy Kâdir ü Ferd ü Şamed
- 195 Kalmışuz bî-çâre eyle feth-i bāb
Bendeyüz kıl bu du'āmuz müstecāb
Hâķ du'āsın anlaruñ kıldı kabûl
İtmedi bî-çâreler gönlin melûl
Kahr idüp düşmanların kıldı helāk
Eyledi meskenlerini zîr-i hāk
Kahrına Hâķķ'uñ sebep Dāvūd idi
Anlara gönlinde olan dūd idi
- 338 a Bu hikāyet kim saña kıldum beyān
Tâ bilesin āl-i 'Osmān'ı 'ayān
- 200 Āl-i 'Osmān oldu ihlâş ile hāş
Buldılar Hâzretde lâ-büd ihtişāş
Oldılar 'ālemde cümle ser-bülend
Urdılar kâfirlere zencîr ü bend
İy tevārîhi bilenler ser-be-ser
Ger bilürseñüz baña virüñ haber

193 pāk-dîn: metinde, "pāk u dîn."

- Zâhir olaldan Muḥammed ümmeti
 Halk idelden Taḡrı eşref milleti
 Farz olaldan ehl-i İslâma cihād
 Āl-i 'Oşmān bigi kim kıldı cihād
- 205 Bu kadar küffāra kim kıldı qahr
 K'illerinden bî-ḥad aldı il ü şeh
 'ayān اُمَّتِي تَعَلُّوْا وَلَا تَعْلُوْا
 Bunlaruñçün dindi fikr eyle inan
 Söz uzar şāh-ı cihān Gāzī Murād
 Muḥliş idi ḥāliş u nîk-i'tiḳād
 Bir 'imāret yaptı hoş 'ālī maḳām
 Kim kona anda müsāfir ḥāş u 'ām
 Kim ki ḳonsa anda bulur rāḫatı
 Vireler aña firāvān ni'meti
- 338 b 210 Yapdı hem ḳurbinde 'ālī türbesin
 Eylesün Yezdān münevver türbesin
 Rūmili'n cümle musaḫḫar eyledi
 Beglerin kendüye çāker eyledi
 Milk-i Lāz'a 'azm idüp encām-ı kār
 Anlaruñla kıldı ḳaşd-ı kārzār
 Çünki kāfirler bu ḳaşdı bildiler
 Cümle begler Lāz'a yardım virdiler

GAZĀ KERDEN-İ DİGER BĀR SULTĀN MURĀD BĀ-LEŞKER-İ LĀZ

- Kim kırup Gāzī Murād ile kıtāl
 Bî-maḫābā ideler ceng ü cidāl
- 215 'Āḳıbet Sultān idüp Lāz ile ceng
 Gözlerine kıldı bu dünyayı teng
 Bir neberd oldu ki devr-i rūzigār
 Görmemişdi aña beñzer kārzār

206 اُمَّتِي تَعَلُّوْا وَلَا تَعْلُوْا "Ümmetim yücedir, ondan yücesi yoktur" anlamında bir hadis.

- Tâ ebed târîh olupdur işbu kâr
Söylenür dillerde şimdi yâdigâr
Başlup kâfir kırıldı kat kat
Küsteler şan püşte oldu âdem at
Kâfirün oldu aşğa çün seri
Çovuban gitmişdi leşker kâfiri
- 339 a 220 Az kişiyle pâdişâh idüp qarâr
Leşker için kılmış idi intizâr
Ölüler içre meger bir mürde-dîn
Kana müstağrak yaturdı ol la'în
Olmış idi gövdeler içre nihân
Şâh'ı görürdi velikin ol 'ayân
Çün kazâ irdi Huzâdan ol pelid
Hançer ile urdı Şâh oldu şehid
Ol zamân Sultân Murâd olup şehid
Gâziyidi tâ ebed kaldı sa'îd
- 225 Böyledür çerhün ezelden cünbişi
Şanma kim pâyende kıla bir kişi
Çün şehid oldu gazâ yolında Şâh
Buldı 'âli mertebe bî-iştibâh
İste rûhından hemîşe sen meded
Bulasın tâ kim fütûhı bî-'aded

PÂDİŞÂH ŞUDEN-İ YILDIRIM BÂYEZİD HAN

- Çün Şeh-i Gâzî Murâd oldu şehid
Tahtına oturdu oğlı Bâyezîd
Atası mânendi 'âdil oldu ol
Cümle fenler içre kâmil oldu ol
- 339 b 230 Gey severdi 'âlimi ol nîk-nâm
Ehl-i 'ilme eyler idi ihtirâm
Hoş tutardı kıanda zâhid var ise
Gözler idi kıanda 'âbid var ise

Feth idüp Sivas ile Tokad'ı ol
 Canik ü Samşun'ı dağı aldı ol
 Şehr-i Anşaliyye'yile çok diyār
 Cümlesin feth eyledi ol tād-dār
 Hem Alaşehir'i de Saruğan'ı da
 Milk-i Aydın ile Germiyan'ı da

235 Kaştamoniyye diyārını tamām
 Kamusun feth eylemişdi ol hümām
 Hem Karaman iline de geldi ol
 Konya'yı Lārende'yi de aldı ol
 Kalmadı milk-i Karaman'da diyār
 Kim anı feth itmedi ol nām-dār
 Soñra tahtında oturdu gönli şād
 Memleketde kıldı gāyet 'adl ü dād
 Halk-ı 'ālem çünki 'adlin gördiler
 Ulu kiçi hep du'ālar kıldılar

240 Memleketde hāli bir yir kalmadı
 Kim anuñ 'adliyle ma'mūr olmadı

340 a Kalmadı kişverde bir şahrā vü tağ
 K'olmadı ābād olup bustān u bāğ
 Eyleyüp zühd ü 'ibādet āşikār
 Kıldı tād'at Rabbına leyl ü nehār
 Tевbe kıldı içmedi bir kaṭre mey
 Bir nefes gūş itmedi çeng ile ney
 Al-i 'Osmān idi 'adl ile 'Ömer
 Bildi çün bi-dād olupdur kādılar

245 İşleri rişvet durur tağyir-i şer'
 Bilmediler neydügin aşl ile fer'
 Şer'a uyan dünyeye kılmaz nazar
 Bātlı kor dağı haq yola gider
 Anları 'adl eyleyüp şorardı hep
 Zulm ile aldukların alurdu hep

241 tağ: metinde, "bāğ."

Anlara tehdid idüp kıldı cezâ
 Yavuza yavuzluk itmekdür sezâ
 ‘Âkıbet naql eyleyüp ol pâdişâh
 Yirine oğlu Muḥammed oldı şâh

BER-TAHT NİŞESTEN-İ SULTÂN MUḤAMMED ḤAN

- 250 Oldı çün Sultân Muḥammed milke ḥan
 Her vilâyet toldı emn ile emân
- 340 b İşi ‘âlem ḥalkına ihsân idi
 Zer katında ḥâk ile yeksân idi
 Beglerin gâyet severdi ol hümâm
 Eyler idi beglerine ihtirâm
 ‘Âleme in‘âm iderdi sîm ü zer
 Bir idi katında seng ile güher
 Kanķı şeh kim virmeye ḥalka direm
 Şânına ‘âlî dimez ehl-i kerem
- 255 Nâm-ı nik it mâlik iken iktisâb
 Söz budur va’llâhu a’lem bi’ş-şavâb
 Oturup tahtında her dem şehriyâr
 ‘Adl iderdi ‘âleme leyl ü nehâr
 Devletine ḥâş u ‘âm idüp du‘â
 Şükr iderlerdi Ḥuzâ’ya hem senâ
 Şânını kılmışdı Ḥâk anuñ refi‘
 Emrine kâfirler olmuşdı muḥi‘
 Virüben İflâḥ aña her demde bâc
 Almış idi Lâz u Buğdan’dan ḥarâc
- 260 Eyleyüp bu devr anı âḫir nihân
 Yirine oğlu Murâd’ı kıldı ḥan

255 Nâm-ı nik: metinde, “Nâm u nik.”

BER-TAHT NIŞESTEN-İ SULTÂN MURÂD HAN

- 341 a Tahtına oturdı çün Sultân Murâd
 'Âlemün halkı kamu buldı murâd
 Buldı rif'at anda dîn-i Muştafâ
 Toldı kişver emn ile zevk u şafâ
 Sa'ı idüp kesb itmiş idi yahşı ad
 Bulmuş idi iki 'âlemde murâd
 Hâliyidi fitneden devrinde milk
 Şadumân idi emân içinde milk
- 265 Lâz ile İflâh'ı fetih itmiş idi
 Cümle despot illerin almış idi
 Engürüs'ü niçe kez başmış idi
 Kazımîr'i dağı öldürmüş idi
 Engürüs'a eyleyüp niçe gazâ
 Kılmış idi cânına Rûs'ün cezâ
 Ol gazâlar k'itdi ol şahib-kırân
 Şerh olunmaz kimsene kılmaz beyân
 Aldı Semendire'yile on hişâr
 Hem Novabirde'yi dağı ol tâc-dâr
- 270 Aldı Alacahisar'ı komadı
 Hem Mora'yı aldı hem Arnavud'ı
 Ol Şeh'ün vaşfı beyâna gelmeye
 Söylenüp hergiz lisâna şıgmaya
- 341 b Buluban devrinde fazl ehli revâc
 Ehl-i 'ilmün başına uruldu tâc
 Olmuş idi halk-ı 'âlem kâmkâr
 Tölmüş idi 'adl ile şehir ü diyâr
 Kılmış idi fitneden milki emîn
 Her kişi şuglinde olmuşdı hemîn
- 275 Baş koyup öninde şehler ber-zemîn
 Aña kılmışlardı medh ü âferîn
 Gice gündüz nüş iderdi câm-ı mey
 Güş iderdi barbut u tanbûr u ney

- Yoğ idi gönlünde hiç endişesi
 İşret idi rüz ile şeb pişesi
 'Aleme lutf ile kılmışdı nazar
 Bir idi katında anuñ hâk ü zer
 'Adliyle 'alemi yapmış idi
 Hem 'adüdan milki dūr itmiş idi
 280 Otuz üç yıl şah olup Sultān Murād
 'Ākıbet gitdi cihāndan nā-murād
 'Ālemüñ olsaydı tab'ında kerem
 Olmayaydı Şeh Murād'un 'ömri kem
 Nice şoldı berg-i gül kıl i'tibār
 Şolmadı hergiz cihānda şah-ı hār
 342 a Kıldılar çün Şah'ı kabrinde nihān
 Yirine Sultān Muḥammed oldı ḥan

BER-TAHT NİŞESTEN-İ SULTĀN MUḤAMMED ḤAN

- Oldı çün Sultān Muḥammed milke şah
 Bende-fermān oldı emrine sipāh
 285 'Adliyle buldı revnaḳ memleket
 Üstüvār oldı esās-ı saltanat
 Başına urındı tāk-ı cevheri
 Cismine geydi kabā-yı serveri
 Buldı anuñ cūdıla zīnet zamān
 Oldı eyyāmında āsüde cihān
 Göñlini ḥalḳuñ ḳamu almış idi
 Şehlerin cümle şikār itmiş idi
 Ğalib oldı çünki her ḥan üstine
 Yüridi evvel Ḳaraman üstine
 290 Yalvarup nişfını virdiler aña
 Yürimeye tā ki anlardan yaña
 Didiler kim kılmışuz biz çok günāh
 Olmışuz sen pür-keremden 'ögr-ḥ'āh

- Anlaruñ kıldı kelâmın Şeh kabûl
Buldılar anlar murâdına vüşûl
- 342 b Anlaruñla eyleyüp 'ahd u qarâr
Döndi girü tahtına ol tâc-dâr
İki yıldan soñra ol şâhib-ķırân
Çekdi İstanbul'a leşker bi-ķerân
- 295 Her tarafdan geldi leşker bi-şümâr
K'alalar İstanbul'ı idüp ħişâr
Kûs ile çalındı şürnâ vü nefir
K'ideler kâfirler ile dâr u ħir
Hep dizildi meymene hem meysere
Düzdiler ħalbi cenâhı yik-sere
Yidi yüz biñ kişi olındı şümâr
Her biri bir pehlevân-ı nâm-dâr
Didiler Tekfûr'a geldi ejdehâ
Kim deminden bulmaz kimse rehâ
- 300 Geldi Şâh İstanbul'ı kıldı ħişâr
Eyledi kâfirler ile kârzâr
Ġâziler çün kûs-ı ħarbî çaldılar
Toplar atup mancınıklar ħurdılar
Şeh buyurdi kim ħişârı yıķalar
Kâfirüñ cânını oda yaķalar
İdeler oħlın kızın ħamu esir
Hep kıralar irkeħin bürnâ vü pîr
- 343 a Ġuru yirde gemiler yürütdiler
Bir depeden çeküben aşurdılar
- 305 Top ile İstanbul'ı töldurdılar
'Âķibet yaħmâ idüben aldılar
Gelesi yıl Mora'ya 'azm eyledi
Ol diyârı varuban fetħ eyledi
İstimâlet kıldı anda anlara
Söyledi ħamu sipâh u beglere

Kim ki bir yoldaşlık ide ben görem
 Aña ol dem bir ulu sancağ virem
 Çokluğundan kâfirün bāk itmeñüz
 Çuşşalardan zehreñüz çāk itmeñüz

310 Mü'mine Hâk'dan irişmişdür meded
 Hem hidâyet hem kerâmet bi-aded

Ol diyâruñ fetħini idüp tamâm
 Tahtına geldi oturdı şād-kām

Gelesi yıl yine cem' itdi sipâh
 Kaştamoni'yle Sinab'ı aldı Şâh

Geçdi andan yürüdi ol Şehriyâr
 Eyledi şehr-i Tarabzon'ı hişâr

Halkına didi gelün ceng idelüm
 Kâfire yir yüzini teng idelüm

343 b 315 Bu söz ile halkı kuvvet buldılar
 Kâfir üzre tiri bārân kıldılar

'Akıbet fırsat buluban aldılar
 Gâziler toyum oluban döndiler

Girü döndi tahtına kıldı karar
 Leşkerine kıldı bahşış bi-şümâr

Soñrağı yıl geldi İflâk iline
 Alup anı gine geldi iline

Hem gine ol yılda leşker dirnedi
 Varuban Midilli'yi fetħ eyledi

320 Soñra fetħ itdi Karaman'ı tamâm
 Iğrıboz'ı dağı aldı ol hümâm

Eylemişdür çok gazâlar bi-hisâb
 Şerħ olunmaz eylesek biñ faşl u bâb

Niçe yirler dağı fetħ itmiş durur
 Anca begler milkini almiş durur

311 Şād-kām: metinde, "Şād u kām."

315 tiri: metinde, "yiri."

- Halka rüşendür ne hâcet biz dimek
Söyleyicek söz uzar artar emek
Bir zamân kim geçdi devr-i rûzigâr
Nâgehân söylendi bu söz âşikâr
- 325 Didiler itdi hürûc Uzun Hasan
Kendü celiyle boynına dağdı resen
- 344 a İşidüp Sultân Muhammed bu sözi
Şöyle hışm itdi ki kan töldi gözi
Kağıyup cem' eyledi ol dem sipâh
K'eyleye İrân'ı Tûrân'ı tebâh
Bir çeri dövşürdi ol dem bî-hisâb
Yüridi ta'cîl ile kıldı şitâb
İtmiş idi çerhi ker âvâz-ı kûs
Tozi kılmışdı hevâyı âbanûs
- 330 Şöyle kim her cânibe kılsañ nigâh
Haymeler olmuşdı cümle bârgâh
Tolmuş idi yir kemân u tîr ilen
Tağ u şahrâ gürz ile şimşir ilen
Hâlika itmişdi dilden i'tikâd
Şevketine itmeyüp Şâh i'timâd
Secde kıldı didi iy Ma'bûd-ı pâk
أَنْتَ حَسْبِي يَاغْنِي مَالِي سِوَاكَ°
- Senden özge yok durur melce' baña
Yüzümi döndürmişem sendin yaña
- 335 Senden irer çün 'inâyet bî-gümân
İsterem senden meded yâ Müste'ân
Ol tarafından lâf ile Uzun Hasan
Eyleyüp mekr ile envâ'-ı fiten
- 344 b Divşürüp İrân u Tûrân Leşkerin
Ol diyârûñ cem' idüp serverlerin

333 أَنْتَ حَسْبِي يَاغْنِي مَالِي سِوَاكَ° "Tanrım, sen bana yetersin, senden başka dayanağım yok."

Yüridi Sultân Muhammed kaçdına
 İrmedi âhîr velî maķşûdına
 Kendüzin görmişdi Hakk'dan dür idi
 Bî-başîret câhil ü mağrûr idi

340 Çün gurûr itmek be-gâyet şüm olur
 Garre olmaķ devlete mezmûm olur
 Dir idi Sultân Muhammed âşikâr
 Kim gerekdür şehlere nâmûs u 'âr
 Ol kim anda olmaya nâmûs u neng
 Görine dünyâ firâhı aña teng
 Söyledi ol dem sipâh u beglere
 İstimâlet birle didi leşkere
 Duruşalum ad için ceng idelüm
 Yir yüzini düşmana teng idelüm

345 Bu söz ile cümle hoş-dil oldılar
 Ehl-i leşker cenge bil bağladılar
 Çünkü şâh olan dil-âver olmaya
 Milk aña hergiz musahhâr olmaya
 Def'ine çâre 'adûnuñ ceng olur
 Ol kim ikdâm itmeye bî-neng olur

345 a Pes kılup Hakk'a tevekkül Şehriyâr
 Eyledi Uzun Hasanla kârzâr
 Çahnup tabl u nefîr uruldı kûs
 Oldı çerhûñ yüzi tozdan âbanûs

350 Bir şavaş oldı ki çerh-i nilgün
 Görmemişdi aña beñzer kara gün
 Ol arada oldı bir ulu kıran
 Şöyle kim baş indürürdi Nerrimân
 Toldı ol gün kan ile cüy-ı Furât
 Lâlegün oldı ser-â-ser her nebât
 'Âkıbet Uzun Hasan olup zebûn
 Kaçup oldı 'âlem içre ser-nigün

- Şındı kaçdı leşker anı kodılar
Rahtını ser-cümle yağmā kıldılar
- 355 Leşkeriniñ ekserini kıldılar
Oğlı Zeynel başın anda kesdiler
Çetr ü hayme her ne kim var genc ü māl
Alnup ser-cümle oldu pāymāl
Aldılar el-kışsa esbābın tamām
Ol sefihi kıldılar bed-nām-ı 'ām
Anlara rahm itdi likin Şehriyār
Çünki kıldı ol tavil ahmaq firār
- 345 b Gitmedi ardınca anuñ tāt-dār
Ol maħalde eyledi bir gün qarār
- 360 Bir kadem gitmedi andan ilerü
Tahtına 'azm eyleyüp döndi girü
Sa'y idüp Sultān Muħammed bir zamān
Kodi devrānında çok nām u nişān
Gerçi kim 'ālemde çok iş işledi
Āhir-i 'ömrinde zühde başladı
Gice gündüz çok 'ibādet eyledi
Tāḫati yitdükçe tā'at eyledi
Otuz üç yıl sürdi hūkm ü saltanat
Emrine rām oldu cümle memleket
- 365 'Āḫıbet irişdi fermān-ı İllāh
Gitdi dār-ı rahmete ol pādişāh
Çünkim ol bu hāneden divşürdi raht
Degdi Sultān Bāyezid'e tāt u taht

AMEDEN-İ SULTĀN-I 'ADİL SULTĀN BĀYEZİD HAN
HALLEDA'LLĀHU MŪLKEHU

Çünki tahta geçdi Sultān Bāyezid
Memleketden hayf u zulm oldu ba'id

362 Āhir-i 'ömrinde: metinde, "Āhir 'ömrinde."

- ‘Adliyle milki ma‘mūr eyledi
Memleketden bid‘ati dūr eyledi
- 346 a Gün bigi çün ‘adli rüşendür ‘ayân
Pes ne hâcet biz anı kılmak beyân
- 370 Halk idelden bu cihânı Kirdigâr
Gelmedi bir aña beñzer şehriyâr
Kopmadı mânendi şâh-ı dâdger
Anı görse âferîn dirdi ‘Ömer
‘Adline taḥsîn ide Nüşîrevân
İrmeye cûdına deryâyile kân
Mezra‘ında cûdunuñ vaqt-i direv
Milk-i Hindistân degüldür nîm cev
Luṭf u iḥsânına gâyet olmaya
Hem şehâsına nihâyet olmaya
- 375 Hukûnuñ ḥüsnin işitse Müştürî
‘Işık ile cândan olurdu müştürî
Atınuñ na‘li hilâlin âfitâb
Dir görüp **يَالَيْتَنِي كُنْتُ تُرَاب**
Himmeti cenbinde bu rûy-i zemîn
Zerre mîkdârınca ançaḳdur hemîn
Ben de ḳalmışdum fütâde çün zemîn
Kimseden işitmez idüm âferîn
Guşşayile geçürürdüm rûzigâr
Hufteyidi devletüm leyl ü nehâr
- 346 b 380 Himmet-i Sultân-ı Gâzî Bâyezîd
Kâşif-i esrâr Sultân Bâyezîd
Baḫt-ı huftem geldi bidâr eyledi
Bu vücûdum cümle efkâr eyledi
Didi çün kim şâh ola ehl-i saḫun
Şanına ma‘lûm ola faẓl-ı saḫun

- Hem mürüvvet menba'ı baħr-ı 'atā
 Hem fütüvvet kāmı ola ni'me'l-fetā
- Bes neden kim böyle hāmūş olasın
 Sen gerek deryā-yı pür-cūş olasın
- 385 Söyle bir dīvān ki ola āb-ı revān
 Çünkü sensin nazm içinde pehlevān
 Çün töludur hātıruū genc-i güher
 'Aleme bahş eyle andan sım ü zer
 Ol sebebden dik-i tab'um kıldı cūş
 Baħr-ı fikrüm eyledi cūş u ħurūş
 Bes bezendi dürlü reng ile saħun
 Tāze düşdi gine dīvān-ı kühün
 Böyleyiken fikrümüz kāsır durur
 Şanma Şāh'uñ medħine kādır durur
- 390 Çün anuñ evşāfına yokdur kerān
 Pes anı Rıdvān niçe kıla beyān
- 347 a Baħr-ı bi-pāyānı katre ne bile
 Zerre şemsüñ nicesi şerħin kıla
 Nola ol Sultān añıldıyısı şoñ
 Cümlesinden fażl ile olmuşdur ön
 Enbiyādan şoñra geldi Muştāfā
 Kamuya ma'nide oldu pişvā
 Şāhumuz da ma'nide sābık durur
 Her ne dindse şānına lāyık durur
- 395 Devleti bāğına irmesün ħazān
 Kāyim olsun dāyim olduċca cihān
 Bir zamān milkinde kıldı 'adl ü dād
 İstedi gönli ki eyleye cihād

GAZĀ KERDEN-İ SULTĀN BĀYEZİD ĦAN BE-KİLİ ve AĦKĪRMAN

Pes ħaber gönderdi Buğdan'a hemān
 İlçi şaldı ol pelide ol zamān

385 Söyle: metinde, "Söyle."

- Didi hep milküñ baña virmeñ gerek
 Ƙal'a miftâhını göndermeñ gerek
 Yoħsa varam üstüñe iltüp sipâh
 Hem getürem başuña rüz-ı siyâh
- 400 İşidüp Buğdan didi bu iş muħâl
 İtmedi emrine Şâh'ıñ imtişâl
- 347 b Pes hemân Şeh daħı dirdi leşkerin
 Ol zamân cem' itdi ħalk-ı kiřverin
 Rümili'n sürdi Anaťol'yile
 Almağa Ařkirman'ı Kili'yile
 Dirdi üç yüz biñ daħı yetmiş biñ er
 Her birini şanasın bir şir-i ner
 Hem yigirmi biñ yeñiçeri bile
 Ƙapu ħalkınıñ ħisâbın kim bile
- 405 Var idi ola otuz kırk biñ 'azab
 Bunları cem' eyleyüp ol luťf-ı Rab
 Yüridi Ħaħħ'a tevekkül kıldı Şâh
 Varuban irdi Kili'ye Pâdişâh
 Ol Kili bir Ƙal'ayıdı nâm-dâr
 Yoğ idi mânendi bir muħkem ħiřâr
 Pâdişâh'a didiler işbu ħiřâr
 Buña bir şâh itmemiřdür daħı kâr
 Ƙal'adur 'âlemde saħt u bî-naźir
 Buña yol bulmuş degüldür bir dilir
- 410 Pâdişâh eydür bu sözi söylemeñ
 Ol kim olmaz işdür anı işlemeñ
 Ger buña olursa 'avn-i Kirdigâr
 Eylerem ben bu ħiřârı târumâr
- 348 a Ger bunu pülâd ise çün mûm idem
 Çün Ħaħ'ıñ luťfın baña ma'lûm idem

399 getürem: metinde, "getürdüm."

- Kal'aya ol dem şavaşcı şaldılar
 Pes buyurdi kūs-ı harbî çaldılar
 Yürüdiler cümle leşker bi-direng
 Kıldılar küffâr ile şirâne ceng
 415 'Âkıbet yitişdi fermân-ı Ahad
 Muştafâ rûhundan irişdi meded
 Gâziler ol dem hişârı aldılar
 Kâfirüñ cânına âteş şaldılar
 Kıldılar küffârı ol dem târ u mâr
 Aldılar mâl u ganîmet bi-şumâr
 Kâfirüñ irkeklerini kırdılar
 Başların kamu süñüye dikdiler
 İtdiler oğlın kızın kamu esir
 Kıldılar kâfirleri hõr u haķir
 420 Çünki feth itdi Kili'yi Pâdişâh
 Yüridi Akkirman'a sürdi sipâh
 Vardı düşdi üstine itdi hişâr
 Kıldılar gâziler anda kârzâr
 Oklar atup çok şavaşlar kıldılar
 Toplar ile mancınıklar kırdılar
 348 b 'Âkıbet anı daħı feth itdi Şâh
 İrişüp naşr-ı Huzâ 'avn-i İlâh
 Ol gâzâlar çün naşib oldu aña
 Devlet ile döndi tahtından yaña
 425 Kişverinde kıldı 'adli bi-şumâr
 Sâkin oldu bir zamân ol Şehriyâr
 Bir gün irdi Şâh'a ilhâm-ı Huzâ
 Pes girü 'azm eyledi k'ide gâzâ
 Lâ-cerem emr itdi ol dem Pâdişâh
 Kim katında cem' ola cümle sipâh
 Çıkdı kondı leşker ü hayl ü haşem
 Yüridi begler çözüldi hep 'alem

413 kūs-ı harbî: metinde, "kūs u harbî."

- Kūs uruldu çalınup şūrñā vü tiz
Şanasın kim kopardı rüz-ı rüsteñiz
- 430 Şehriyâr ol yıl bu işi işledi
Eynebahtı kal'asın fetğ eyledi
Döndi andan tahtına ol tãc-dâr
Devlet ile bir zamân itdi karar
Eylemişdi gerçi tahtında sükün
Düşdi Şâh'ũñ gönline fikr-i Mutun
Ol sebebden yine cem' itdi çeri
Şöyle kim yir yüzünü tutdı çeri
- 349 a Hem gemi kaydını gördi Şehriyâr
Yapdı envâ'ı gemiler bî-şümâr
- 435 Koydı ol keştilere yüz biñ dilir
Şanasın her birisi bir nerre-şir
Çünkü Şâh itdi Mutun 'azmin 'ayân
Oldı keştiler de deryâdan revân
Varuban kopardı Mutun'a Pâdişâh
Başladı ceng itmege ol dem sipâh
Gördi Şeh bir kal'a tã fevka'l-'ulâ
Aña nisbet âsumân tahte's-gerâ
Bes dönüp Haqq'a münâcât eyledi
Hâlik'ına 'arz-ı hâcât eyledi
- 440 Ağlayup kıldı tazarru' bî-hisâb
Lâ-cerem oldı du'âsı müstecâb
Ol Mu'ın'ũñ luğ u 'avni yitişüp
Hem Resül'ũñ mu'cizâti irişüp
Kudret ile Şâh'a fetğ oldı Mutun
Kâfire sūd itmedi mekr ü füsün
Gönlüme ilhâm idüp ol Kirdigâr
Bende dağı yürüdüm bî-ihtiyâr
Yidi yoldaş kal'aya çıkdum revân
Eyledüm kâfirlerũñ kanın revân

- 349 b 445 Sa'ı idüp ol yolda çekdüm çoğ elem
 'Akıbet burc üstine dikdüm 'alem
 Gördiler sancagum anda aşikâr
 Leşkerüñ halkı şığâr ile kibâr
 Gâziler çün kim hişâra girdiler
 Pâdişâh emr itdi yağmâ itdiler
 Oldı üç gün üç gice yağmâ-yı 'âm
 Kâfirüñ kaydını gördiler tamâm
 Yidi biñ içinlü var idi çü şır
 Qal'ada qomışlar idi gey dilir
- 450 Ekşerini anlaruñ katl itdiler
 Niçesin tutup esir eylediler
 Ol hişâr ehlini gâret kıldılar
 Mâlların esbâbların hep aldılar
 Gör hasûdı nicesi itdi hased
 Kıldı Şâh'a remz idüp ilkâ-i bed
 Aḫmed-i Rıdvân'ı çün gamz eyledi
 Qal'aya destürsuz çıkdı didi
 Anuñ için habbe in'âm olmadı
 Şâd olup Rıdvân murâdın bulmadı
- 455 Kişiyeye bir nesne olmazsa naşib
 Mâni' olur aña bir şey'un 'acib
- 350 a Ya ḫar-ı İsi'den irer bir eşer
 Ya ḫar-ı deccâl ider aña zarar
 Oradan gitdi Qoron üstine Şâh
 Bilesince göçdiler cümle sipâh
 Çün kim irişdi Qoron'a Şehriyâr
 Virdiler anı daḫı bi-ihtiyâr
 Var idi biş yüz gulâmı meh-cebin
 Daḫı üç yüz kız çü lülû-yı semîn
- 460 Daḫı envâ'-ı ğarâyib buldılar
 Cümlesini Şâh'a pişkeş kıldılar

Şeh dağı pişkeşlerin kıldı kabûl
Oldılar cân ile dilden Şâh'a kul

Bunlara vaz' eyleyüp şer'î harâc
Bunlaruñ derdine kıldı Şeh 'ilâc

Dağı nice kal'alar feth eyledi
Anlaruñ işin de böyle işledi

'Âlim-i Rabbânîdür Sultânumuz
Kâmil-i pür-ma'rifetdür Hanumuz

465 Dünya turduğınca tursun ber-çarâr
Devlet ü 'ömri cihânda pâyidâr

328 b

عاقبت نامها را در وقت قاری خواند

نام عثمان

سوز کلاه او سوز کلاه تو سوز

چون دکانی برز که او پیش سوز

چون که ساقی در دست او سوز

سوز کلاه تو نام سوز کلاه من

سوز کلاه تو سوز کلاه من

سوز کلاه تو سوز کلاه من

سوز کلاه تو سوز کلاه من

سوز کلاه تو سوز کلاه من

سوز کلاه تو سوز کلاه من

329 a

تا قیامت دلت در دست من

ایستاده کامدک نام بد

شیر ابله هر بویک نام بد

هر بویک صان عمر و در دگر

فانصی صا حاکم نام بد

بویک نام عاقل است و نام بد

خلم سبک خرد اول عشا

انبیا به پیش از اول امام

دگر سبک سلطان عمر الدین نام بد

تا در کجای بود و بویک نام بد

دختر نام اول اول عشا

اوله

330 b	<p>عزیز سلطان اولاد ایله اول سوره اولمق قیلا آن قیلدی آن کور خوسید</p>	330 a	<p>آن سرتکوردی دیوید عزیز سلطان اولاد حق یولده کور اولدی</p>	330 b	<p>آن سرتکوردی دیوید عزیز سلطان اولاد حق یولده کور اولدی</p>
330 b	<p>آن سرتکوردی دیوید عزیز سلطان اولاد حق یولده کور اولدی</p>	330 a	<p>آن سرتکوردی دیوید عزیز سلطان اولاد حق یولده کور اولدی</p>	330 b	<p>آن سرتکوردی دیوید عزیز سلطان اولاد حق یولده کور اولدی</p>

331 b

اول نامه اذنتم سخن از دین
 فتح ایف از کمان گمانی
 ملکوت اولب از کمان بارینه
 هم و بخاری عدله و بالید
 منصفه ایف عثمان دادگر
 عدایه عالیله دایم بیستی
 قهرمانان قصه منادا لایک
 بویه کندی بیسه اولیجر
 هر یک زکی از بیسه کلایر
 هر طرفه کلایر اکلایر
 لشکریه خله من سخن از اول

غزل

332 a

غزل که که افسانه غلام
 هر یکم الی کس با اورد
 عود می فتح ایف از کمان
 نامه اورد نامه شاهجه الی
 قائم کاشید آف بز قند
 همه قصای طیبی بفرغ
 در بوی بیسه الک سنا
 اول سینه منی انا بوی
 بکلان سر اردی افضال
 فر قویه آدی اوقده قل
 جا که ایف و سخا می خانی

هر بوی بزم ملک الی سنا
 مسجد اذی قصص د
 آف کاز کچه بزر بیل
 بولید اهل فصل اذن مراد
 قمر الی غم و خوش
 بوی قصه حرم صبح
 شاه آبی با ادا سینه انا
 اولی سخن سنا انا بوی
 کوز نه د بوی سنا بوی
 آفها اورد و سینه
 مود اردی قوی بک سنی

335 a	مصفا کریم بان قزلباش	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد
334 b	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد	اصغر قزلباش اولاد

336 a	<p>154. كَلَيْتَ ذَا لَيْلٍ بَعْدَ نَهَارٍ 155. غَيُوشِ قَبْلَكَ كَرَأْسِ أَمْرٍ 156. حَسْبُكَ كَرَأْسِ أَمْرٍ حَسْبُكَ</p>	<p>بَيْتِ أَيْمٍ حَسْبُكَ نَهَارٍ أَلْسِرْ ذِي غَيْوشِ حَسْبُكَ حَسْبُكَ كَرَأْسِ أَمْرٍ حَسْبُكَ</p>	<p>اندرد حقیقت عزا</p>	<p>157. مَعْتَدَانِدْ بِيكَانِ بِيكَانِ 158. حَمْدُ نَهْرِ الْإِلَهِ أَوْلَمُ خَلَا 159. قِيمَ الْوَاهِ قِيدِ دَمِينِ أَنْكُونِ 160. قَامَ عَجَلِيكَ بَعْدَ نَهْرِ ذَنْ 161. أَنْكَرُ جَوْنِكُمْ بِيكَانِ كَوْدُكَ 162. كَلَيْتَ أَوْلَ قَوْمِ عَمَّا دَانَا دَرُكَ 163. لَأَحْسَنُ حَقِّ أَوْلَى فَرَاغِ تَقَسُّبِ</p>	<p>164. فَرَاغِ دَخْشَةِ بَاغِ هَيْبَةِ زَنْ 165. أَيْجَمُ نَكْرُ أَوْلَادِ أَوْلَى عِلَاقِ 166. أَلْسِرْ نَهْرِ الْإِلَهِ بِيكَانِ نَهْرِ 167. جَوْنُ وَآمَانِ بِيكَانِ فَرَاغِ نَهْرِ 168. بِيَدِيهِ عَزَمُ أَوْلَى بِيكَانِ 169. أَوْلَى صِرَافِ سِنِّ بِيكَانِ 170. بِيكَانِ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ 171. أَلْحَسَنُ كَأَوْلَى سِرِّ مَوْلَى 172. سِرِّ جَوْنِكُمْ كَأَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ</p>	335 b	<p>173. كَلَيْتَ نَكْرُ مَقْدَانِ بِيكَانِ 174. قَالُوا بِيَجْمَعُ جَمْعًا لِيَبِيكَانِ</p>	<p>175. فَرَاغِ يَأْتِيهِ كَشَاكِرُ كَرِيمِ 176. كَبِيرُ عَزَمُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ 177. دَسْتِ بِي صِرِّ بِي بِيكَانِ 178. بِيَدِيهِ بِيَشْسَهُ قَوْلًا دَرُكَ 179. أَيْدِ نَهْرِ حَقِّ بِيكَانِ بِيكَانِ 180. عَالِيهِ عَمَّا دَانَا دَرُكَ نَهْرِ 181. أَنْكَرُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ</p>	<p>173. فَرَاغِ يَأْتِيهِ كَشَاكِرُ كَرِيمِ 174. كَبِيرُ عَزَمُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ 175. دَسْتِ بِي صِرِّ بِي بِيكَانِ 176. بِيَدِيهِ بِيَشْسَهُ قَوْلًا دَرُكَ 177. أَيْدِ نَهْرِ حَقِّ بِيكَانِ بِيكَانِ 178. عَالِيهِ عَمَّا دَانَا دَرُكَ نَهْرِ 179. أَنْكَرُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ</p>	<p>173. فَرَاغِ يَأْتِيهِ كَشَاكِرُ كَرِيمِ 174. كَبِيرُ عَزَمُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ 175. دَسْتِ بِي صِرِّ بِي بِيكَانِ 176. بِيَدِيهِ بِيَشْسَهُ قَوْلًا دَرُكَ 177. أَيْدِ نَهْرِ حَقِّ بِيكَانِ بِيكَانِ 178. عَالِيهِ عَمَّا دَانَا دَرُكَ نَهْرِ 179. أَنْكَرُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ</p>	<p>173. فَرَاغِ يَأْتِيهِ كَشَاكِرُ كَرِيمِ 174. كَبِيرُ عَزَمُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ 175. دَسْتِ بِي صِرِّ بِي بِيكَانِ 176. بِيَدِيهِ بِيَشْسَهُ قَوْلًا دَرُكَ 177. أَيْدِ نَهْرِ حَقِّ بِيكَانِ بِيكَانِ 178. عَالِيهِ عَمَّا دَانَا دَرُكَ نَهْرِ 179. أَنْكَرُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ</p>	<p>173. فَرَاغِ يَأْتِيهِ كَشَاكِرُ كَرِيمِ 174. كَبِيرُ عَزَمُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ 175. دَسْتِ بِي صِرِّ بِي بِيكَانِ 176. بِيَدِيهِ بِيَشْسَهُ قَوْلًا دَرُكَ 177. أَيْدِ نَهْرِ حَقِّ بِيكَانِ بِيكَانِ 178. عَالِيهِ عَمَّا دَانَا دَرُكَ نَهْرِ 179. أَنْكَرُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ</p>	<p>173. فَرَاغِ يَأْتِيهِ كَشَاكِرُ كَرِيمِ 174. كَبِيرُ عَزَمُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ 175. دَسْتِ بِي صِرِّ بِي بِيكَانِ 176. بِيَدِيهِ بِيَشْسَهُ قَوْلًا دَرُكَ 177. أَيْدِ نَهْرِ حَقِّ بِيكَانِ بِيكَانِ 178. عَالِيهِ عَمَّا دَانَا دَرُكَ نَهْرِ 179. أَنْكَرُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ</p>	<p>173. فَرَاغِ يَأْتِيهِ كَشَاكِرُ كَرِيمِ 174. كَبِيرُ عَزَمُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ 175. دَسْتِ بِي صِرِّ بِي بِيكَانِ 176. بِيَدِيهِ بِيَشْسَهُ قَوْلًا دَرُكَ 177. أَيْدِ نَهْرِ حَقِّ بِيكَانِ بِيكَانِ 178. عَالِيهِ عَمَّا دَانَا دَرُكَ نَهْرِ 179. أَنْكَرُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ</p>	<p>173. فَرَاغِ يَأْتِيهِ كَشَاكِرُ كَرِيمِ 174. كَبِيرُ عَزَمُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ 175. دَسْتِ بِي صِرِّ بِي بِيكَانِ 176. بِيَدِيهِ بِيَشْسَهُ قَوْلًا دَرُكَ 177. أَيْدِ نَهْرِ حَقِّ بِيكَانِ بِيكَانِ 178. عَالِيهِ عَمَّا دَانَا دَرُكَ نَهْرِ 179. أَنْكَرُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ</p>	<p>173. فَرَاغِ يَأْتِيهِ كَشَاكِرُ كَرِيمِ 174. كَبِيرُ عَزَمُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ 175. دَسْتِ بِي صِرِّ بِي بِيكَانِ 176. بِيَدِيهِ بِيَشْسَهُ قَوْلًا دَرُكَ 177. أَيْدِ نَهْرِ حَقِّ بِيكَانِ بِيكَانِ 178. عَالِيهِ عَمَّا دَانَا دَرُكَ نَهْرِ 179. أَنْكَرُ أَوْلَى عَمَّا دَانَا دَرُكَ</p>
-------	---	---	------------------------	---	--	-------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

طاعتك

336 b

۱۶۱. تو بگو که من آیدن هب زید
 ۱۶۲. بچه سینه جنت اجنک فرود
 ۱۶۳. چون بی اسرا لاله از دیله
 ۱۶۴. بمان چون حقد از دیله
 ۱۶۵. اجلوان بوی واد دعوت
 ۱۶۶. بگوش آکا شمع فلده کرد
 ۱۶۷. کورین افشاده بوذ فلان سیکه
 ۱۶۸. که بوالک بوذ غیبی هونه
 ۱۶۹. اومعیا بوقومه دیو دیسه
 ۱۷۰. افرنه ساید مطیع اولما به سز
 ۱۷۱. دید که بیجه ایبا و کازانان

قالو که خود و بولوس کون
 مجری نهی است اولو آرد
 قالو بوغیجه متبه
 بس بالوسه قران اولو آرد
 ایسیلای اصبیاک و قند
 اول بی بی که لا دیو دیله
 ایچمردن بوقود آیله
 خصمردن ایستای اولو
 کورین ایچمردن اولو
 کازون کسه عزالما به سز
 هب یقانه قالو شوق دیله

انصار

337 a

۱۷۲. غلط زاده قوریز اولو آرد
 ۱۷۳. دیلم بوی ادا ایضا قومه
 ۱۷۴. حقه بولان سارا کون ایلم
 ۱۷۵. چو کیم سگ بوی حقه آدیله
 ۱۷۶. اولوس قوریز اولو قوریز اولو
 ۱۷۷. آله کالوت و دی حقه ایلم
 ۱۷۸. سگ کون قوریز اولو ایضا
 ۱۷۹. ایچمردن قوریز اولو آرد
 ۱۸۰. کورین طایع و ایضا اولو
 ۱۸۱. اید اول ایضا سز
 ۱۸۲. کلچر کون ایضا اولو آرد

قالو که بولان
 کیم عزالما ایضا
 کور کورده سغری بول ایلم
 اول عیادت حقه بچه یازدی
 کاید کرد سز اولو کاید کرد
 کاید کرد سز اولو ایضا
 اید اول قومه و ایضا
 بوی بوی دینلر کاید کرد
 ایچمردن بوقومه بید کرد
 کایچمردن بوقوریز اولو آرد
 ایضا ایچمردن بوقوریز اولو آرد

338 a	تاریخ اوسان الی عثمانیہ حکایت	199
	تولڈو حضرت زکریا علیہ السلام	200
	اودو کور کا فرق زکریا علیہ السلام	201
	کون بلات سکا کور کا ویرانہ	202
	ساقیا ادا لہ نصیر اتریک	203
	الیمانان بیکو کو غلبہ جی ک	204
	کمالی نازک جی ک الی ایلان	205
	بہ ناکو کورن ذریعہ کور الی ایلان	206
	تہا لیبی کور الی ایلان	207
	کور قورنہ آندہ ساقیا کور الی ایلان	208
	ویرو کور اسکا کور الی ایلان	209
337 b	تاریخ اوسان الی عثمانیہ حکایت	195
	تولڈو حضرت زکریا علیہ السلام	196
	اودو کور کا فرق زکریا علیہ السلام	197
	کون بلات سکا کور کا ویرانہ	198
	ساقیا ادا لہ نصیر اتریک	199
	الیمانان بیکو کو غلبہ جی ک	200
	کمالی نازک جی ک الی ایلان	201
	بہ ناکو کورن ذریعہ کور الی ایلان	202
	تہا لیبی کور الی ایلان	203
	کور قورنہ آندہ ساقیا کور الی ایلان	204
	ویرو کور اسکا کور الی ایلان	205

تاریخ

339 a	تنگوچو فایده اینگار	220	تکلیه باو شکر ایله قاز
	قانه مستور بنو فایده ایله	221	الو لراجر ماکر بوردورین
	شاکو کورده دینک اولمک	222	افلیس کورده لورجه نیاه
	تختی که اولدورده ناله ایله	223	چون قضا اولدی حمله کورده ایله
	قازدیجه نالد قالدور سورد	224	اند کورده سگناده کورده ایله
	صالحه کورده نالد قالدور	225	چینه خدیج خورک اولدورده خدیجی
	ورد عالی زنده بی ایستنه	226	چون شهید اولدورده کورده ایله
	خواجه سن نام خدیج بی خورک	227	اوسته خدیج کورده سینه
			بادشاه
			چینه خدیج خورک اولدورده خدیجی
			چینه خدیج خورک اولدورده خدیجی

338 b	انصاف بوردورده خدیج خورک	210	باو شکر فرینک عالی زین
	تختی که کورده سگناده ایله	211	قوله لورجه ماکر بوردورین
	تختی که قورده خدیج کورده	212	مولا کورده سگناده ایله
	تختی که کورده لورده خدیج خورک	213	نهنجه کورده کورده خدیج بوردور
	تختی که کورده لورده خدیج خورک	214	تختی که کورده لورده خدیج خورک
	تختی که کورده لورده خدیج خورک	215	تختی که کورده لورده خدیج خورک
	تختی که کورده لورده خدیج خورک	216	تختی که کورده لورده خدیج خورک
	تختی که کورده لورده خدیج خورک	217	تختی که کورده لورده خدیج خورک
	تختی که کورده لورده خدیج خورک	218	تختی که کورده لورده خدیج خورک
	تختی که کورده لورده خدیج خورک	219	تختی که کورده لورده خدیج خورک

اد

341 a	عالمی کتب خانہ، بولادی	261	تختہ اور دیوچہ، سلطان
	ظہار کتب خانہ، بولادی	262	خاندانہ، وقت آباد، دین سلطان
	موسیقی خانہ، بولادی	263	سقا اور کتب خانہ، بولادی
	شادمانی خانہ، بولادی	264	عالمی کتب خانہ، دین سلطان
	مجلس، دین سلطان	265	الانوار، عالمی کتب خانہ، بولادی
	قادی بولادی، عالمی کتب خانہ	266	انگور، بولادی، بولادی
	فلسفہ، عالمی کتب خانہ	267	انگور، بولادی، بولادی
	شیخ اور کتب خانہ، بولادی	268	اولیٰ اور کتب خانہ، بولادی
	مقام بولادی، عالمی کتب خانہ	269	الادی، بولادی، بولادی
	مقام بولادی، عالمی کتب خانہ	270	الادی، بولادی، بولادی
	سوق بولادی، عالمی کتب خانہ	271	اولیٰ اور کتب خانہ، بولادی

340 b	الادی، عالمی کتب خانہ، بولادی	281	دین سلطان، عالمی کتب خانہ، بولادی
	عالمی کتب خانہ، بولادی	282	انگور، بولادی، بولادی
	عالمی کتب خانہ، بولادی	283	انگور، بولادی، بولادی
	انگور، بولادی، بولادی	284	انگور، بولادی، بولادی
	انگور، بولادی، بولادی	285	انگور، بولادی، بولادی
	انگور، بولادی، بولادی	286	انگور، بولادی، بولادی
	انگور، بولادی، بولادی	287	انگور، بولادی، بولادی
	انگور، بولادی، بولادی	288	انگور، بولادی، بولادی
	انگور، بولادی، بولادی	289	انگور، بولادی، بولادی
	انگور، بولادی، بولادی	290	انگور، بولادی، بولادی

سوق سلطان مراد خان

عالمی

282	بسم الله الرحمن الرحيم	بسم الله الرحمن الرحيم	282
283	الحمد لله رب العالمين	الحمد لله رب العالمين	283
284	والصلاة والسلام على من لا نبي بعده	والصلاة والسلام على من لا نبي بعده	284
285	وبعد فقد بلغنا من فضل الله	وبعد فقد بلغنا من فضل الله	285
286	والعظيم ما لا يحيط به الخيال	والعظيم ما لا يحيط به الخيال	286
287	والجبار ما لا يحد به القدر	والجبار ما لا يحد به القدر	287
288	والقادر على كل شيء	والقادر على كل شيء	288
289	والغفار عما نذرنا من ذنوبنا	والغفار عما نذرنا من ذنوبنا	289
290	والرحمن الرحيم	والرحمن الرحيم	290
291	والعظيم الجبار	والعظيم الجبار	291
292	والقادر على كل شيء	والقادر على كل شيء	292

342 b	تاریخ اربعین	تاریخ اربعین	297
299	ایک بلبل منور	ایک بلبل منور	299
286	هر طوایف کا دیو	هر طوایف کا دیو	286
291	کوسہ جہاں الدیو	کوسہ جہاں الدیو	291
297	ہفت ذراک	ہفت ذراک	297
299	یوسف بیدیا	یوسف بیدیا	299
299	دید کرکے	دید کرکے	299
300	کلاوی	کلاوی	300
301	تھاڑ	تھاڑ	301
302	آفتہ	آفتہ	302
303	ایڈ	ایڈ	303
343 a	پودے	پودے	304
300	عالت	عالت	300
301	اولاد	اولاد	301
307	سفر	سفر	307
308	کہ	کہ	308
309	بھٹن	بھٹن	309
310	میں	میں	310
311	اولاد	اولاد	311
312	کلاوی	کلاوی	312
313	کچھ	کچھ	313
314	کلاوی	کلاوی	314
315	کلاوی	کلاوی	315
316	کلاوی	کلاوی	316
317	کلاوی	کلاوی	317
318	کلاوی	کلاوی	318
319	کلاوی	کلاوی	319
320	کلاوی	کلاوی	320
321	کلاوی	کلاوی	321
322	کلاوی	کلاوی	322
323	کلاوی	کلاوی	323
324	کلاوی	کلاوی	324
325	کلاوی	کلاوی	325
326	کلاوی	کلاوی	326
327	کلاوی	کلاوی	327
328	کلاوی	کلاوی	328
329	کلاوی	کلاوی	329
330	کلاوی	کلاوی	330
331	کلاوی	کلاوی	331
332	کلاوی	کلاوی	332
333	کلاوی	کلاوی	333
334	کلاوی	کلاوی	334
335	کلاوی	کلاوی	335
336	کلاوی	کلاوی	336
337	کلاوی	کلاوی	337
338	کلاوی	کلاوی	338
339	کلاوی	کلاوی	339
340	کلاوی	کلاوی	340
341	کلاوی	کلاوی	341
342	کلاوی	کلاوی	342
343	کلاوی	کلاوی	343

فہرہ

343 b

315	بوسرله خالي قوت بولدر	كافور اذنه بوسرله قوردر
316	تاقوت قوت بولدر اولدر	تاردر طوم اولدر بولدر
317	كوبور دوزمخته قوردر قوردر	لشكرينه قوردر تشنه قوردر
318	سكندر بيل كلابه افاهي ايله	الفب افر كيه سكندر ايله
319	تم كيه اول باله لشكر دوزمه	فازدن سوزلوي قوردر ايلوي
320	سكندر قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	ايلوي قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
321	ايلوي قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	سوز ايلوي قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
322	بجه قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	ايله بكله بكي ايلوي قور ايلوي
323	خاله رومندونه خالجه بولدر	سوز ايلوي قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
324	بوز قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	تالكان سوز ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
325	ديولر ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	كلور ايله بولدر قور ايلوي قور ايلوي

اشعار

344 a

326	ايشه سكله سكله سكله سكله سكله سكله	سوز ايلوي قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
327	كافور اذنه قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	كافور اذنه قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
328	بوسرله قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	بوسرله قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
329	ايلوي قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	ايلوي قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
330	سكندر قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	سكندر قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
331	سكندر قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	سكندر قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
332	خاله ايلوي قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	خاله ايلوي قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
333	سكندر قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	سكندر قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
334	سكندر قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	سكندر قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
335	سكندر قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	سكندر قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي
336	ايلوي قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي	ايلوي قور ايلوي قور ايلوي قور ايلوي

346 a	<p>369 كوني كوجه سبل مصفيا 370 حالي اقلية صغرى كوكبا 371 فويك ما تود طامح كوكبا 372 غلبه خصميه ايدى فوفى فوجى 373 غزى غزوة صغرى فوفى فوجى 374 لطف انوار ايدى ايتا ايدى 375 خليفه صغرى ايتا صغرى 376 ايتك فوجى ايدى ايتا ايدى 377 هتقى فوجى ايدى ايتا ايدى 378 فوجى ايدى ايتا ايدى 379 فوجى ايدى ايتا ايدى</p>	<p>اول صغرى ايدى فوجى فوجى تحتى غزوى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى لغزى غزوى فوجى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى</p>	345 b	<p>369 كوني كوجه ايدى فوجى فوجى 370 فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى 371 فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى 372 فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى 373 فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى 374 فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى 375 فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى 376 فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى 377 فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى 378 فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى 379 فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى</p>	<p>فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى</p>	<p>فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى فوجى فوجى ايدى فوجى فوجى</p>
-------	---	--	-------	---	---	---

كوت

346 b	347 a
380 قوت سلطان غلبه بايد	391 بحر باباي قهر نه بيه
391 قوت ختم كلا بيد آيد	392 قله اول سلطان افراسيه
382 ديدجيك شاه اوله اهر اهر	393 ائينا دهنه سكون كلوه صفا
383 اهر حرفت سنجي خور عسلا	394 شاهي ده مستين سا افراده
384 بس نديك بويله شاه اوله اهر	395 دوقو بالغيه تو سوسه خيال
385 شاه اوله بود بيتك اوله اهر	396 بوزمان ملكه غلامه ملك
386 جون طوف دوما اولك كنج كند	397 عرش كر در سا طر بايد
387 اول سيدك دوتك طم غلبه	398 تو خوت كند د فدا نه شاه
388 بس بوزده ذر اولدك اهر	399 ديوت بلك كافر ملك كر
389 اوله بيلك اولد فخر اهر	400 بوقسه اولد سلكه اهر
390 جون اولك اوصافه فدا كند	401 ايزيد فدا دود بوزده

محرر

347 b	٤٠١	تسبحان الله داعي دزدانك	٤٠١	قول نماز جمع الوضوء في يومه	٤٠١	قول نماز جمع الوضوء في يومه
٤٠٢	٤٠٢	وقم ابن سردي انا طوبى اياه	٤٠٢	قلعه اولم صولجي صالار	٤٠٢	قلعه اولم صولجي صالار
٤٠٣	٤٠٣	ذري ارج بود بك صغيريك	٤٠٣	يود يا دجه لشكر يدك	٤٠٣	يود يا دجه لشكر يدك
٤٠٤	٤٠٤	تم يكيم بين يكي چا د باه	٤٠٤	عاقبت بنيد قوم ان آمد	٤٠٤	عاقبت بنيد قوم ان آمد
٤٠٥	٤٠٥	اردي اول اولوز قورق بانه	٤٠٥	خا اول اولم حساب اولدر	٤٠٥	خا اول اولم حساب اولدر
٤٠٦	٤٠٦	بود حقه قوركل اولر شاه	٤٠٦	قلدر كسك اول اولم شاه	٤٠٦	قلدر كسك اول اولم شاه
٤٠٧	٤٠٧	اول كلي بود قلعه بيدك انداز	٤٠٧	كافوك ايسك اولر يوقدر	٤٠٧	كافوك ايسك اولر يوقدر
٤٠٨	٤٠٨	باد شاهه دريد اولر ايمو صا	٤٠٨	ايد اولر اولر قون كاشي	٤٠٨	ايد اولر اولر قون كاشي
٤٠٩	٤٠٩	قلعه در عاكه عيقت و عيقت	٤٠٩	چونكه فتح ايدك نكبي بالينا	٤٠٩	چونكه فتح ايدك نكبي بالينا
٤١٠	٤١٠	باد شاه ايدد بوسوق سلك	٤١٠	اردي درنده باقسته اولدر	٤١٠	اردي درنده باقسته اولدر
٤١١	٤١١	كز قور اولر اولر سه عون كركد	٤١١	اولر اولر اولر جوق صول اولدر	٤١١	اولر اولر اولر جوق صول اولدر

كروند

349 a	باواری ایلیه بیکو عی شها ذ	۶۵۶	هم کی قیدی کوردی شمران	۶۲۵	تاریت آبی دخی فتح انباشه
	سناه من قریری یوز او یوز	۶۵۷	قوی اول کشتی کوی یوز ایلیه	۶۲۶	اول قراجهون تصنیف اولدی
	قوراکشیا ره در باه قورود	۶۵۸	چو کوشه شاه ایلدی سوز عریضیا	۶۲۷	کیش یوز قورده عدل عی سناد
	بدرای سنا اگه اولم سیه	۶۵۹	دارین قورده عوفه بارومه	۶۲۸	بکون ایدی شاهه ایلام خا
	اگه نصیب آسمان تحت ایلدی	۶۶۰	کوردی کوشه یوقلمه قوروق ایلام	۶۲۹	لاجر امرای اولم بارناه
	سارایه غرض حاکمان ایلدی	۶۶۱	کوردی هوشنگه مناجا ایلدی	۶۳۰	چیلد قورده ایلکوک و کوروشم
	لاجر اولدی دنا سنی سجاد	۶۶۲	کوردی ایلایب ایلدی قوروش	۶۳۱	کوش اولدی چالو و سوز اولدی
	هم در سناک عی ایلدی ابروش	۶۶۳	اول عی سناک ایلدی عی عی ایلدی	۶۳۲	شهر بار اولدی ایلایب ایلدی
	عاقون سناک ایلدی مکر و سوز	۶۶۴	قوروشه شاهه فتح اولدی	۶۳۳	دولتون تختیه اول ایلدی
	بده کای یوز دم و عی ایلدی	۶۶۵	کوردی شاهه فتح اولدی	۶۳۴	ایلایب کوشی عی عی سناک
	ایلام ک اولون قوروش اولدی	۶۶۶	بدر اولدی قوروش عی ایلدی	۶۳۵	اول سیدان یوز فتح ایلدی

348 b

۶۳۶	ایوشوب تصنیف اولدی ایل
۶۳۷	دولتیه در قوروش عی عی
۶۳۸	سناک اولدی یوز قوروش ایل
۶۳۹	بک کوردی عی ایلدی کوروش
۶۴۰	کوردی عی عی ایلدی سیه
۶۴۱	قوروش بکلر عی ایلدی
۶۴۲	صانه سین کوردی قوروش
۶۴۳	ایله عی قوروش عی ایلدی
۶۴۴	کوردی یوز قوروش ایلدی
۶۴۵	دولت شاه کوردی کوروش
۶۴۶	شواله کوردی عی ایلدی

۴

